

WIJ SPREKEN NEDERLANDS

Selvom det næsten er 500 år siden, de hollandske indvandrere kom til Amager, har hollænderkulturen hele tiden været levende ikke mindst i navneskik og sprogbrug.

Hollandsk klingende fornavne har gennem generationer været brugt på Amager. Generation efter generation har kaldt deres piger for Trein, Aght, Marchen eller Leudo. Og drengébørn er f.eks. blevet døbt Teis, Dirch, Wybrandt eller Isbrandt. En del af de gamle navne som Rano, Ahf og Maritje er så godt som forsvundet, men i 2011 er der 51 med fornavnet Trein, 4 der hedder Leudo og 117, der hedder Marchen. Af drengenavne var der 229 med navnet Dirch, 426 med navnet Teis og 42 med navnet Crilles.

Billedet her er et portræt af pigen Leise. Leise var et af de almindelige hollandske navne, der stadig optræder især blandt efterkommere af de hollandske indvandrere for næsten 500 år siden.

Lisbeth eller Leisbeth

De gamle hollandske navne blev fastholdt gennem generationer – ikke mindst i form af stavemåden. Således stavede man omkring St. Magleby ofte navnet Lisbeth som Leisbeth. På den måde bar mange i deres navn både den stærke opfattelse af slægtens betydning og den etniske oprindelse med sig.

De hollandske bønder, der kom til Danmark, talte ikke dansk, og det er ikke til at vide, hvordan kommunikationen med danskerne er foregået. Måske har hollænderne ikke haft ret meget brug for kommunikation med den danske befolkning på Amager eller i København. Store Magleby var et lukket samfund beboet af hollændere.

Dansk, hollandsk eller ...

Hollænderne havde deres egen præst, der talte deres modersmål, men allerede i 1550erne begyndte man at hente præster fra Nordtyskland. Indtil 1566 var Holland katolsk, og derefter bekendte man sig til den reformerte kirke. Dette stemte ikke overens med den nyreformerede danske luthersk-evangeliske kirke.

Derfor blev sproget i kirken et blandingssprog, som var præget af nordtyske dialekter. Dette blandingssprog påvirkede naturligvis det talte sprog i Store Magleby. Én af kirkens præster udgav sine egne salmebøger, hvor salmerne var oversat.

Kirkesproget betød, at den danske del af menigheden, dvs. borgerne fra Dragør, ikke forstod præstens prædiken. Først i 1735 blev der ansat en dansktalende præst ved kirken, så gudstjenesterne også kunne foregå på dansk, men den tysktalende præst fortsatte dog sit virke frem til begyndelsen af 1800-tallet.

Skolegang på hollandsk

I skolen i Store Magleby undervistes der på hollandsk helt frem til 1811. Hvordan børnene har klaret sig uden almindelige færdigheder i dansk, viden ikke, men i det lukkede samfund, som Store Magleby var, har man givetvis ikke ment, at der var behov for at børn af bønder og husmænd havde behov for at lære dansk, og først i 1814 blev den første nationale skolelov vedtaget, der indførte undervisningspligt bl.a. i dansk.

Set med nutidens øjne er det bemærkelsesværdigt, at indvandrerne gennem flere hundrede år formåede at fastholde den særprægede samfundsstruktur, hvor navneskik, sprog, klædedragt og skikke var præget af det land, deres aner kom fra.

Men det lille samfund fandt måske netop sin styrke i lukketheden, selvbevidstheden, sammenholdet og den stærke slægtsfølelse. Fordi man havde sine særlige privilegier beskyttede man sin særlige status og lagde afstand til det omgivende samfund. Og sproget var en vigtig faktor, fordi det både for omverdenen og indadtil markerede en forskel.

.